

Nader inventariserend
onderzoek vleermuizen en
huismussen
ter plaatse van:

**Asserstraat 5 en
Zuid-Es 10, 10a en 12
te Gieten**

projectnummer

230089

TITELBLAD

RAPPORT			
Type onderzoek	Nader inventariserend onderzoek vleermuizen en huismussen		
Locatie onderzoek	Asserstraat 5, Zuid-Es 10, 10a en 12 te Gieten		
Projectnummer	230089		
Projectleider	M.K. Pinxterhuis		
Auteur	M. Lautenschütz		
Controle en vrijgave	M.K. Pinxterhuis		
Versie rapport	Versie:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	18 december 2023	Vigerende versie
Paraaf vrijgave			
OPDRACHTGEVER			
Naam	Stichting De Volmacht		
Contactpersoon	W.M. Donker		
Adres	Gasselterweg 24, 9461 HB GIETEN		

UITGEVOERD DOOR		
 info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Hoogeveen Elbe 2 7908 HB Hoogeveen 0528 373 982	Kantoor Almere Landdrostdreef 124 1314 SK Almere 036 82 00 397	Kantoor Groningen Friesestraatweg 213 A-D 9743 AD Groningen 0596 633 355

 	Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties en sloopbegeleiding. Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden. Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming. DISCLAIMER Dit rapport is het resultaat van een nader onderzoek vleermuizen, huismussen dat is uitgevoerd ter plaatse van Asserstraat 5 en Zuid-Es 10, 10a en 12 te Gieten, in opdracht van Stichting De Volmacht. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen. De gebruikte foto's zijn afkomstig van Eco Reest, tenzij anders vermeld. Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt. © 2023 Eco Reest BV. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding. Wijze van citeren: Eco Reest 2023 Gieten_230089_Asserstraat 5 en Zuid-Es 10, 10a en 12_NO We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.
--	---

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.2.1	Bescherming soorten van de Vogelrichtlijn	4
1.2.2	Bescherming soorten van de Habitatrichtlijn en verdragen Bern en Bonn	5
1.3	Leeswijzer	6
2.	PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN	7
2.1	Beschrijving plangebied.....	7
2.2	Voorgenomen werkzaamheden en planning	9
3.	ONDERZOEKSOPZET	11
3.1	Vleermuizen	11
3.2	Huismus	11
4.	RESULTATEN VAN HET INVENTARISERENDE ONDERZOEK	13
4.1	Vleermuizen	13
4.1.1	Verblijfplaatsen	13
4.1.2	Foerageergebied.....	13
4.1.3	Vliegroutes.....	14
4.2	Huismus	14
4.3	Overige waarnemingen	16
5.	EFFECTBEOORDELING	18
5.1	Functie van het plangebied en effectbeoordeling.....	18
5.1.1	Vleermuizen.....	18
5.1.2	Jaarrond beschermde vogelnesten	18
6.	JURIDISCHE VERVOLGSTAPPEN	19
6.1	Toets toepasbaarheid Aedes Gedragscode	19
6.2	Ontheffing	19
6.3	Mitigerende en compenserende maatregelen	20
6.3.1	Ecologische begeleiding.....	20
6.3.2	Bescherming vogels tijdens het broedseizoen	20
6.4	Zorgplicht	21
6.5	Conclusies	21
6.6	Verantwoording	21
	LITERATUURLIJST.....	22

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Stichting De Volmacht is voornemens om de woonboerderij aan de Asserstraat 5 om te verbouwen tot appartementen en aanvullend 22 nieuwe eengezinswoningen te bouwen en de woningen aan de Zuid-es 10, 10a en 12 worden gesloopt teneinde de projectlocatie te ontsluiten.

In dat kader is door Eco Groen een quickscan van de woonboerderij aan de Asserstraat 5 uitgevoerd (rapportnummer 22-524, datum 23 december 2022), aanvullend zijn de woningen aan de Zuider-Es gelijktijdig met het huismussenonderzoek onderzocht door een ecooloog van Eco Reest.

Hieruit is naar voren gekomen dat de woonboerderij geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van huismussen en de woningen aan de Zuid-Es zijn geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van huismussen.

Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten of functioneel leefgebied van één of meerdere beschermde soorten op de locatie bevinden is Eco Reest BV gevraagd nader inventariserend onderzoek uit te voeren naar vleermuizen en huismussen ter plaatse van Asserstraat 5 en Zuider-Es 10, 10a en 12 te Gieten.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van:
 - Gewone dwergvleermuis
 - Ruige dwergvleermuis
 - Laatvlieger
 - Huismus
-
2. Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) tot gevolg hebben.

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Tot dat moment zijn de voor dit onderzoek relevante bepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming, daarna in de Omgevingswet. De verbodsbepalingen staan dan verwoord in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal). Hoewel de relevante regels en verbodsbepalingen dus vanaf 2024 in een ander wettelijk kader staan, zullen deze inhoudelijk niet veranderen.

Ook zal vanaf 2024 toestemming niet langer via ontheffingen verleend worden, maar zal – bij overtreding van de verbodsbepalingen – een vergunning moeten worden verkregen. Het bevoegde gezag blijft, zoals dat ook nu het geval is, de provincie.

In dit hoofdstuk wordt het actuele wettelijke kader (Wnb) besproken.

1.2.1 Bescherming soorten van de Vogelrichtlijn

Huisumus is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.1 lid 1 van de Wnb is het verboden om vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen
- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen. Vanaf het moment dat de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Niet alleen het nest zelf maar ook de ecologisch functionele omgeving rond het nest valt onder de reikwijdte van de bescherming van artikel 3.1 lid 2. Het gaat om de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Dit betekent ook dat activiteiten die het nest niet fysiek aantasten, maar wel de ecologisch functionele omgeving aantasten verboden kunnen zijn. Dit is het geval als het broedsucces negatief beïnvloed wordt. Bijvoorbeeld als een broedvogel zijn nestplek permanent verlaat. De aard en omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort.

Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Een aantal vogelsoorten maakt het gehele jaar gebruik van hun nest of zijn niet in staat zelf een nieuw nest te maken. Nesten van deze soorten, waaronder huismus, zijn jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

1.2.2 Bescherming soorten van de Habitatrichtlijn en verdragen Bern en Bonn

Vleermuizen zijn een beschermde inheemse soortgroep als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 1 van de Wnb is het verboden om soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels, opzettelijk in hun natuurlijk verspreidingsgebied te doden of te vangen.
- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen niet alleen de kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook die delen van de ecologisch functionele leefomgeving die noodzakelijk zijn voor het functioneren van de verschillende verblijfplaatsen. Dit houdt in dat essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden onder de reikwijdte van de bescherming van de verblijfplaatsen vallen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. De effectbeoordeling van de resultaten staat in hoofdstuk 5. Besloten wordt met hoofdstuk 6, waarin besproken wordt welke juridische vervolgstappen aan de orde zijn voor het project.

2. PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk zijn het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

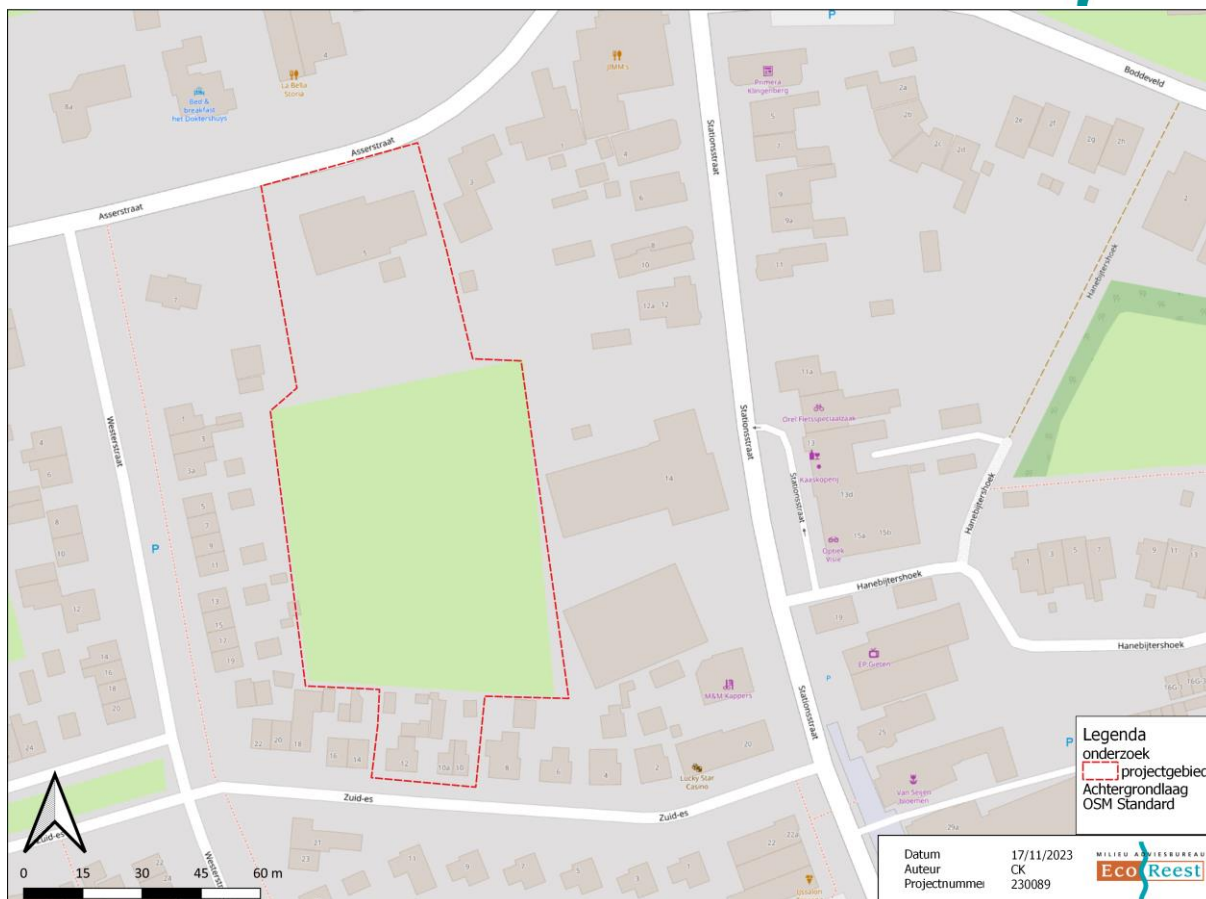
Het onderzoeksterrein is gelegen aan de Asserstraat 5, de Zuid-Es 10 en 10a en 12 te Gieten (figuur 2.1). Het betreft een boerderij en losstaande schuur en twee-onder-een kapwoningen.

De boerderij bevindt zich aan de Asserstraat 5 (figuur 2.2 en 2.3). De boerderij is in 1868 gebouwd en bestaat uit een stalgedeelte en woongedeelte. Het stalgedeelte heeft een rieten dak met daarop platen die aan de onderzijde zijn afgedicht. Het woongedeelte heeft een pannendak. Op het dak zitten meerdere schoorstenen, één daarvan heeft open stootvoegen. Het losstaande schuurtje heeft tevens een pannendak. Alle gevels zijn opgetrokken uit bakstenen zonder spouwmuur.

Rondom de boerderij is een goed onderhouden tuin aanwezig met een gazon, enkele struiken en planten en een paar bomen. Er is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Het achterliggende perceel betreft een voedselrijk grasland waar voorheen schapen hebben gelopen. Op het grasland is nog een inmiddels overgroeid schuilstalletje aanwezig. De schuilstal is van hout en heeft een golfplaten dak. Het perceel wordt begrenst met schuttingen van naastgelegen tuinen en bosschages. Tussen de tuin van de boerderij en het achterliggende perceel is ook een bosschage aanwezig.

De woningen aan de Zuid-Es 10 en 10a en 12 zijn gebouwd in 1958 (figuur 2.4). Ze hebben een pannendak met schoorsteen en gevels opgetrokken uit bakstenen met spouwmuur. Ze hebben zowel een voor- als achtertuin.

Het plangebied wordt omgeven door andere (woon)boerderijen, woningen en winkels.

Figuur 2.1 Locatie plangebied (bron: ArcGIS, 2023).

Figuur 2.2 Achterzijde Asserstraat 5 met losstaand schuurtje.

Figuur 2.3 Stal Asserstraat 5.

Figuur 2.4 Woningen Zuid-es 10 en 10a.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

De opdrachtgever is voornemens om de woonboerderij om te bouwen tot appartementen. Het voorhuis van de boerderij blijft volledig gehandhaafd en daar zullen geen werkzaamheden aan de buitenschil plaatsvinden.

Op het perceel ten zuiden van de boerderij worden daarnaast circa 22 nieuwe eengezinswoningen gebouwd. De twee-onder-één kapwoningen aan de Zuid-es 10 en 10a en 12 worden gesloopt

teneinde de projectlocatie te ontsluiten. Het groen, vooral de bosschages, blijft zoveel mogelijk behouden. Figuur 2.5 geeft een beeld van de voorgenomen ontwikkelingen.

De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Figuur 2.5 Voorgenomen ontwikkelingen.

3. ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2021). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vijf bezoeken, in de periode van mei tot en met september (zie tabel 3.1). De verschillende onderzoeksrondes hebben als doel de verschillende verblijfplaatsen (kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven, winterverblijven) die vleermuizen door het jaar heen gebruiken in beeld te brengen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook relevante aspecten van de ecologisch functionele leefomgeving onderzocht, namelijk vliegroutes en foerageergebieden.

Met behulp van een batdetector (Pettersson D240x of Anabat Scout) is de aanwezigheid van kraam-, zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen in de boerderij en de woningen in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is het plangebied twee tot drie uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Vier onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Eén onderzoeksronde is uitgevoerd vanaf drie uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of BatExplorer. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.1 Uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen

Ronde*	Datum (2023)	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
KR1	27 mei	21:43	21:40	00:00	14	2	Licht bewolkt	Droog	2
LV	6 juni	21:54	21:54	23:54	14	3	Onbewolkt	Droog	2
KR2	6 juli	05:13	02:15	05:15	11	2	Half bewolkt	Droog	2
PA1	15 augustus	21:02	21:02	00:03	19	2	Half bewolkt	Droog	2
PA2	5 september	20:13	20:10	23:13	24	1	Licht bewolkt	Droog	2

*KR: Ronde kraam- en zomerverblijfplaatsen, LV: Ronde kraam- en zomerverblijfplaatsen voor laatvlieger, PA: Ronde paarverblijfplaatsen

3.2 Huismus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd overeenkomstig de eisen uit het Kennisdocument Huismuis (BIJ12, 2023). Dit document schrijft voor dat er twee veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 15 mei. Deze veldbezoeken moeten tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang worden uitgevoerd bij droog weer.

Het doel van het nader onderzoek naar huismussen is het vaststellen of uitsluiten van jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort binnen het onderzoeksgebied. In geval er sprake is van nestelende huismussen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Tegelijk met het onderzoek naar de verblijfplaatsen zijn ook relevante aspecten van de functionele leefomgeving van huismussen onderzocht, zoals de aanwezigheid van geschikte begroeiing en

foerageerplekken. Ook vindt er een omgevingsscan buiten het plangebied plaats, om te kunnen beoordelen of de omgeving functioneel leefgebied omvat, en mogelijk geschikte locaties voor verblijfplaatsen.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker om het exacte gedrag en de nestlocaties in detail te kunnen bepalen. Nestlocaties zijn vastgesteld op basis van nest-indicerende waarnemingen, zoals zingende mannetjes, bezoeken aan potentiële nestplaatsen, transport van nestmateriaal en transport van voedsel voor de jongen.

Het onderzoek naar huismussen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.2 Uitgevoerde onderzoeksronden huismus

Ronde*	Datum (2023)	Zon op	Begintijd	Eindtijd	Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
HM1	7 april	06:54	09:15	10:15	8	1	Geheel bewolkt	Af en toe lichte regen	1
HM2	9 mei	05:45	06:30	07:30	14	1	Geheel bewolkt	Droog	1

*HM: huismus onderzoeksrunde

4. RESULTATEN VAN HET INVENTARISERENDE ONDERZOEK

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzocht soort(groep) beschreven.

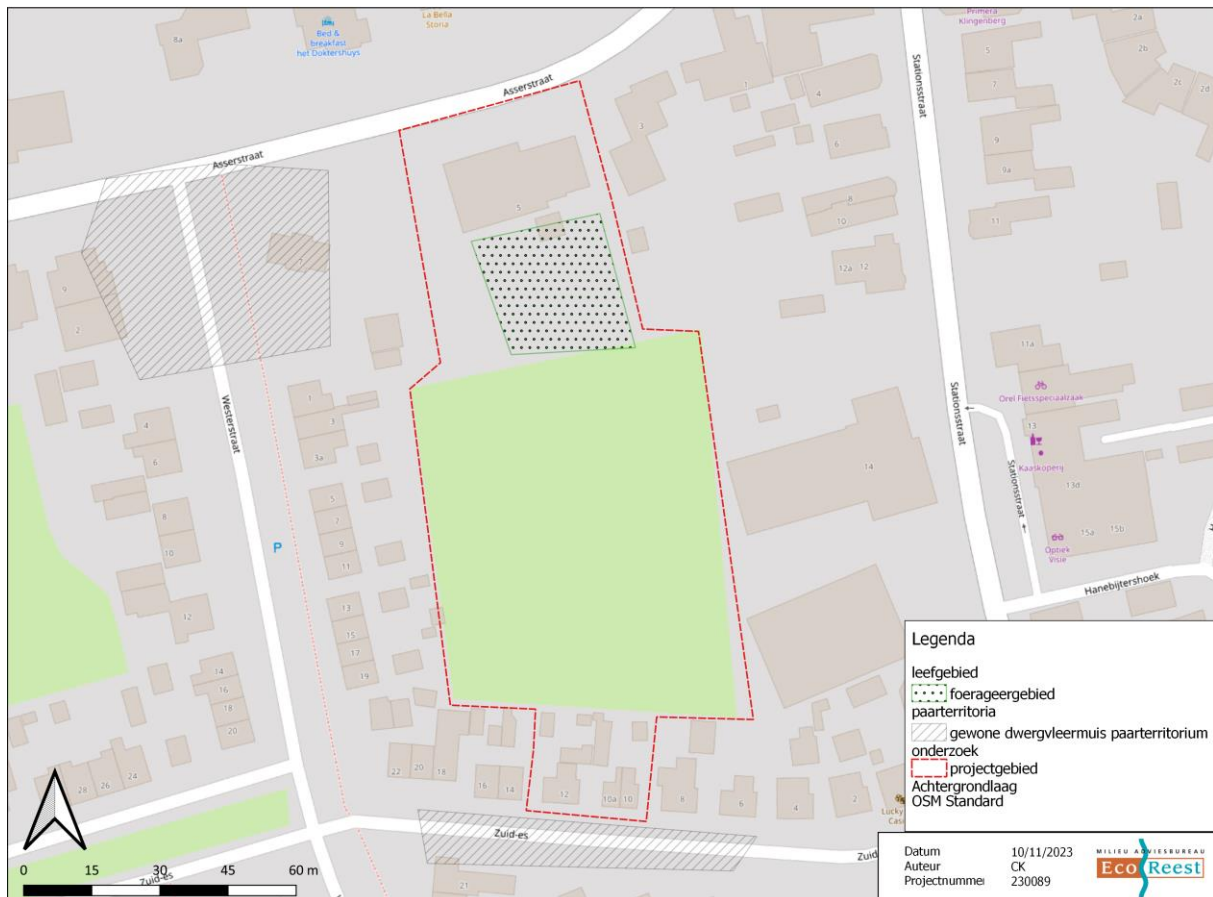
4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn twee paarverblijfterritoria van gewone dwergvleermuis vastgesteld in de omgeving het plangebied. De exacte invliegopeningen zijn niet vastgesteld. Tabel 4.1 en figuur 4.1 geven een overzicht van de waargenomen verblijfplaatsen.

Eén paarterritorium is vastgesteld ten westen van het plangebied rondom de woning van Asserstraat 7. Dit exemplaar toonde ook binding met deze woning. Het paarverblijf wordt zodoende aan deze woning toegekend.

Het andere paarterritorium is vastgesteld ten zuiden van het plangebied aan de Zuid-es. Het is niet waarschijnlijk dat het paarverblijf zich bevindt in een van de projectwoningen van het plangebied. Het paarverblijf wordt zodoende niet toegekend aan het plangebied.

Figuur 4.1 Waarnemingen vleermuizen

4.1.2 Foerageergebied

De bosschages, tuinen en het perceel ten zuiden van de boerderij worden gebruikt om te foerageren door gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Het gaat om lage aantallen. Bovendien is in de directe omgeving voldoende soortgelijk habitat aanwezig in de vorm van

bosschages, tuinen en de verscheidene grasvelden rondom het plangebied. Het gaat daarom niet om een essentieel foerageergebied.

4.1.3 Vliegroutes

In de omgeving zijn lijnvormige elementen aanwezig in de vorm van woningrijtjes. Deze worden niet aangetast met de voorgenomen ontwikkelingen. Daarnaast zijn overvliegende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, kleine dwergvleermuis) in lage aantallen waargenomen. Er wordt daarom binnen of rond het plangebied geen essentiële vliegroutes verwacht.

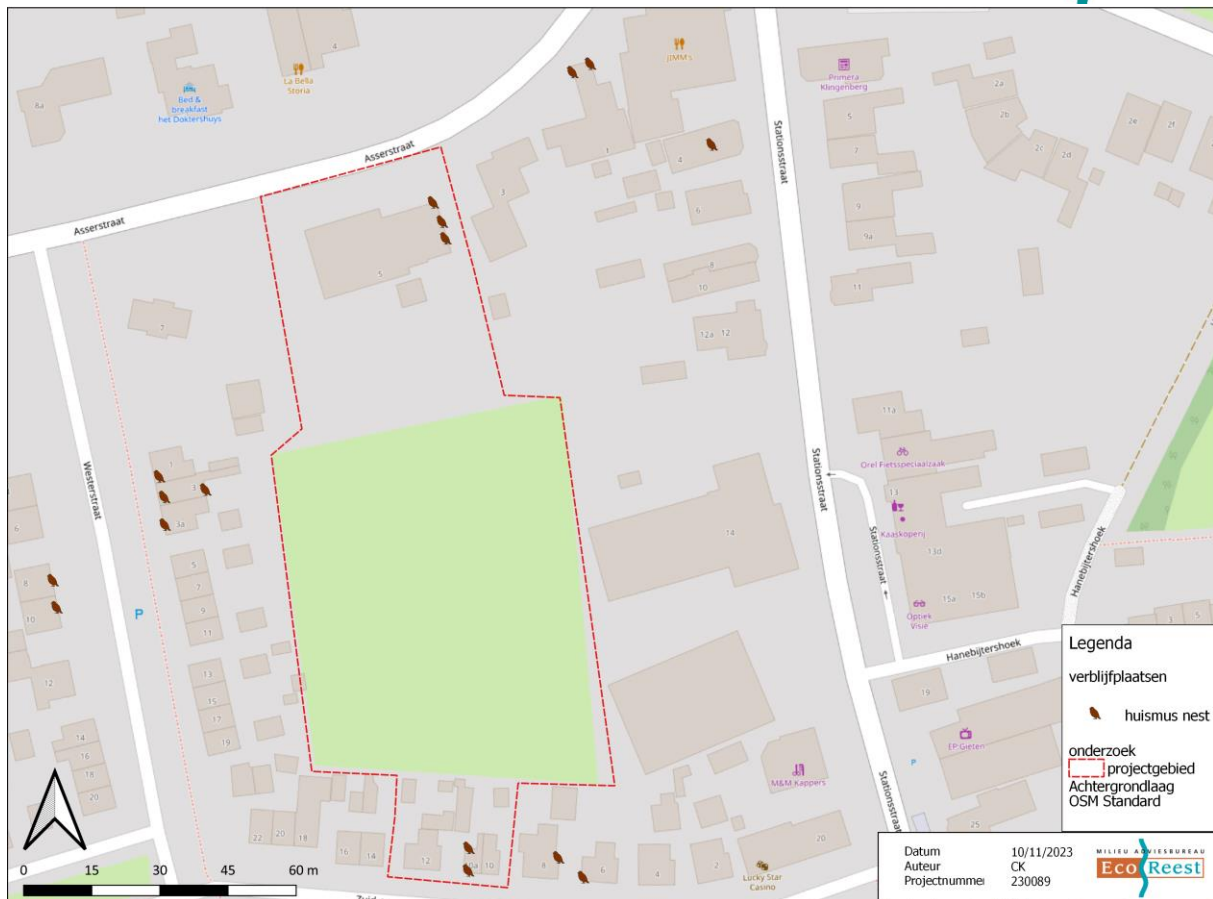
4.2 Huismus

Tijdens het veldonderzoek zijn meerdere nestplaatsen van huismussen waargenomen. Hierbij zijn zowel zingende mannetjes als bezoeken aan aanwezige nestplaatsen geconstateerd. In totaal zijn er vijf nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn in het onderzoeksgebied, waarvan drie in de boerderij aan de Asserstraat 5 en twee in de woning aan de Zuid-Es 10a.

De waargenomen nestlocaties zijn op kaart weergegeven in figuur 4.2. De adressen zijn tevens opgesomd in tabel 4.2. De nestplaatsen bevinden zich bij de boerderij bij de nokvorst, bij een scheur tussen het boeideel en de dakgoot (figuur 4.3) en achter ruimte bij de goot (figuur 4.4). Bij de woning bevinden de nestplaatsen zich onder 1^e rij dakpannen.

Tabel 4.1 Overzicht waarnemingen huismus

Ronde	Adres	Locatie nestplaatsen	Waarneming	Aantal
HM1	Asserstraat 5	Nokvorst	Paring	1
HM1	Asserstraat 5	Scheur tussen boeideel en dakgoot (figuur 4.3)	Paartje	1
HM2	Asserstraat 5	Achter ruimte bij goot (figuur 4.4)	Voedsel in	1
HM2	Zuid-es 10a	1 ^e rij dakpannen	Zingend mannetje	1
HM1, HM2	Zuid-es 10a	1 ^e rij dakpannen	Zingend mannetje	1

Figuur 4.2 Waarnemingen nestlocaties huismus

Figuur 4.3 Huismus nestlocatie, scheur tussen boeideel en dakgoot (Asserstraat 5).

Nader onderzoek vleermuizen en huismussen
 Asserstraat 5, Zuid-Es 10, 10a en 12 te Gieten (kenmerk: 230089 v1.0)

Figuur 4.4 Huismus nestlocatie, achter ruimte bij goot (Asserstraat 5).

4.3 Overige waarnemingen

Tijdens het veldbezoek is buiten het plangebied egel waargenomen (figuur 4.5). Egel is een provinciaal vrijgestelde soort. Vervolgstappen zijn niet aan de orde. Wel geldt ten alle tijden de zorgplicht.

Figuur 4.5 Waarnemingen egel.

5. EFFECTBEOORDELING

In dit hoofdstuk wordt beoordeeld welke effecten de voorgenomen werkzaamheden hebben op de binnen de projectlocatie aanwezige wettelijke beschermde soorten. De resultaten worden behandeld per soort(groep).

5.1 Functie van het plangebied en effectbeoordeling

5.1.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek heeft duidelijk gemaakt dat er in het onderzoeksgebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

5.1.1.1 Conclusie effectbeoordeling vleermuizen

Bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen vernield. Hiermee is geen sprake van overtreding van de Wnb.

5.1.2 Jaarrond beschermde vogelnesten

Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van huismus heeft duidelijk gemaakt dat er in het onderzoeksgebied vijf nestplaatsen van huismus aanwezig zijn (tabel 5.1). Alle nesten zijn essentieel en jaarrond beschermd. De nestplaatsen bevinden zich in het dak.

De voorgenomen renovatiewerkzaamheden bij de boerderij vinden niet plaats aan het voorhuis. De drie nesten van huismus in de boerderij bevinden zich in het voorhuis. Deze nesten blijven intact.

De sloopwerkzaamheden van de woningen zullen tot gevolg hebben dat deze twee nesten zullen worden vernietigd.

Tabel 5.1 Resultaten jaarrond beschermde vogelnesten en beoordeling overtreding Wnb

Adres	Soort	nestplaats	aantasting	overtreding Wnb
Asserstraat	Huisumus	Ja (3)	Nee, mits ecologisch verantwoorde werkwijze	Nee, mits ecologisch verantwoorde werkwijze
Zuid-es 10a	Huisumus	Ja, 2 stuks	Ja	Ja

5.1.2.1 Conclusie effectbeoordeling jaarrond beschermde vogelnesten

Bij de voorgenomen herontwikkelings- en sloopwerkzaamheden worden twee nestplaatsen van huismus weggenomen ter plaatse van de woning aan de Zuider-es 10a. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

De drie nesten van huismus in de boerderij bevinden zich in het voorhuis. Deze nesten blijven intact. Hiermee is – mits een ecologisch verantwoorde werkwijze gekozen wordt – geen sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

6. JURIDISCHE VERVOLGSTAPPEN

De voorgenomen werkzaamheden zullen tot gevolg hebben dat er verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Voor het wegnemen van nestplaatsen van huismus, is een toestemming in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Deze toestemming kan in principe op twee manieren geregeld worden:

- 1) Door te werken volgens de voorschriften van een geldige gedragscode. Voor woningcorporaties (en voor hun aannemers) is de Aedes gedragscode (2023) beschikbaar. Deze kan onder voorwaarden toegepast worden, en dan is geen ontheffingsaanvraag nodig. Dat scheelt proceduredtijd en legeskosten. Het verlicht niet de verplichte mitigatie, ecologische begeleiding en natuurinclusieve werkwijze.
- 2) Door een ontheffing te aan te vragen.

6.1 Toets toepasbaarheid Aedes Gedragscode

De gedragscode is toepasbaar voor specifieke werkzaamheden, specifieke soorten en typen en aantallen verblijfplaatsen van deze soorten, mits projecten relatief kleinschalig zijn. Onderstaand wordt de bruikbaarheid van de gedragscode op deze verschillende criteria beoordeeld.

Werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden zijn het renoveren van de boerderij aan de Asserstraat 5 en het slopen van de woningen aan de Zuid-es 10, 10a en 12.

De gedragscode is op basis van de werkzaamheden niet toepasbaar voor de te slopen woningen. De activiteit 'slopen' valt niet binnen de reikwijdte van de gedragscode, derhalve zal er een ontheffing aangevraagd moeten worden.

6.2 Ontheffing

Gedeputeerde Staten kan onder Artikel 3.3 lid 4 en Artikel 3.8 lid 5 een ontheffing verlenen. Dit kan alleen indien er sprake is van een zogenaamd wettelijk belang. Dit is voor vogels beperkt tot het belang van volksgezondheid, openbare veiligheid, veiligheid van het luchtverkeer, of in het belang van flora en fauna, maar kan niet op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang. Voor vleermuizen kan ontheffing niet alleen worden verleend worden op grond van genoemde belangen, maar ook op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is verder dat er geen andere bevredigende oplossing is (de alternatieven toets) én dat de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art. 3.3) of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (art. 3.8).

Een ontheffingsaanvraag wordt onderbouwd met een activiteitenplan. Een activiteitenplan omvat een beschrijving van:

- De alternatieventoets: waarom vinden de werkzaamheden op de gekozen wijze en locatie plaats;
- Het wettelijke belang: welk doel wordt met de uitvoering van het project bereikt;
- De beoordeling van de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten;

- De wijze waarop en de aantallen waarmee de vervallen verblijfplaatsen worden gemitigeerd en gecompenseerd;
- De wijze waarop bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de aanwezigheid van de beschermde soorten.

Termijn

De officiële termijn voor het verkrijgen van een besluit van de provincie ten aanzien van de Wet natuurbescherming is dertien weken, met een mogelijkheid tot verlenging van zeven weken. Als de Omgevingswet van kracht is worden deze termijnen acht weken, met mogelijke verlenging van zes weken. Overigens zijn dit geen fatale termijnen en blijkt in de praktijk dat er rekening gehouden moet worden met termijnen van 20 tot 40 weken.

Gezien de lange afhandeltijd én de tijd die nodig is als gewenningsperiode voor mitigerende maatregelen tijdens de ecologisch relevante periode of voor een op kwetsbare periodes aangepaste planning, wordt geadviseerd dit ruim voor het uitvoeren van de werkzaamheden te doen.

6.3 Mitigerende en compenserende maatregelen

Als beschermde nesten worden aangetast of vernietigd moeten deze worden vervangen. Dat betekent dat er alternatieve nesten moeten worden aangeboden. Het aantal vervangende nesten is altijd groter dan het aantal verblijfplaatsen dat vervalt. Dit is om dieren voldoende kans te geven de alternatieven te vinden. De alternatieve nestplaatsen (veelal in de vorm van kasten) moeten ruim voor de start van de werkzaamheden worden aangeboden, omdat er rekening gehouden moet worden met een gewenningsperiode in de ecologisch relevante periode. Dit houdt in dat vervangende nesten aanwezig moeten zijn in de periode dat ze normaalgesproken door de dieren gebruikt worden. In de praktijk gaat het om enkele maanden tot een half jaar.

Naast de tijdelijke alternatieve nesten moeten ook permanente voorzieningen worden gerealiseerd.

6.3.1 Ecologische begeleiding

De concrete uitwerking van de vereiste mitigerende en compenserende maatregelen vindt plaats in het activiteitenplan. Doorgaans wordt in de ontheffing als voorwaarde opgenomen dat de werkzaamheden plaatsvinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

De ecologisch deskundige adviseert op grond van de ontheffing over:

- geschikte locaties voor de alternatieve voorzieningen, en wijze van plaatsing.
- welke maatregelen nodig zijn voor aanvang of tijdens het project, zoals aanpassing van de planning aan kwetsbare periodes of gewenningstijden voor de alternatieve voorzieningen.
- hoe en wanneer de gebouwen/woningen ongeschikt gemaakt ('natuurvrij') kunnen en moeten worden voor de soorten. Dit vindt plaats voorafgaand aan de werkzaamheden, maar na ontvangst van de ontheffing.

6.3.2 Bescherming vogels tijdens het broedseizoen

Tijdens het broedseizoen zijn alle broedende vogels en hun nesten beschermd. Daarom heeft het zin om zoveel mogelijk werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Voor het broedseizoen wordt in principe de periode van 1 maart tot 1 september aangehouden, maar dit zijn geen harde grenzen. Bepalend is of er broedgevallen aanwezig zijn, en dit is afhankelijk van de soort en van klimatologische omstandigheden, die van jaar tot jaar verschillen.

6.4 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

6.5 Conclusies

Er zijn verblijfplaatsen en de werkzaamheden leiden tot overtreding van de verbodsbepaling. Er moet een ontheffing worden aangevraagd. Dat betekent dat er een activiteitenplan moet worden opgesteld, met daarin opgenomen een mitigatie- en compensatieplan.

6.6 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2023). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 2., februari 2023

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Eco Groen (2022). Natuurtoets verbouwing boerderij en nieuwbouwwoningen Gieten. Kenmerk 22-524. 23 december 2022

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017).
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021

Websites

Website provincie Drenthe

www.BIJ12.nl

www.NDFF.nl¹

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.